

Stosowanie przemocy seksualnej w konfliktach w Afryce Północnej i na Bliskim Wschodzie

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 kwietnia 2011 r. w sprawie stosowania przemocy seksualnej w konfliktach w Afryce Północnej i na Bliskim Wschodzie

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 stycznia 2008 r. w sprawie sytuacji w Demokratycznej Republice Konga i gwałtu jako zbrodni wojennej¹,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie eliminacji przemocy wobec kobiet²,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 listopada 2010 r. w sprawie dziesiątej rocznicy przyjęcia rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325 z 2000 r. na temat kobiet, pokoju i bezpieczeństwa³,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 lutego 2011 r. w sprawie sytuacji w Egipcie⁴,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 marca 2011 r. w sprawie południowych krajów ościennych, a w szczególności Libii⁵,
- uwzględniając oświadczenie wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa Catherine Ashton wydane w imieniu Unii Europejskiej 25 listopada 2010 r. z okazji Międzynarodowego Dnia przeciw Przemocy wobec Kobiet,
- uwzględniając oświadczenie wiceprzewodniczącej/wysokiej przedstawiciel Catherine Ashton wydane w imieniu Unii Europejskiej dnia 8 marca 2011 r. z okazji Międzynarodowego Dnia Kobiet,
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z dnia 10 grudnia 1948 r.,
- uwzględniając rezolucje Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325 (2000) i 1820 (2008) w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa oraz rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1888 (2009) w sprawie przemocy seksualnej wobec kobiet i dzieci w sytuacjach konfliktu zbrojnego,
- uwzględniając mianowanie w marcu 2010 r. specjalnego przedstawiciela sekretarza generalnego ONZ ds. przemocy seksualnej w konfliktach zbrojnych oraz utworzenie nowej jednostki ONZ ds. płci (UN Women),

---

¹ Dz.U. C 41 E z 19.2.2009, s. 83.

² Dz.U. C 285 E z 21.10.2010, s. 53.

³ Teksty przyjęte, P7_TA(2010)0439.

⁴ Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0064.

⁵ Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0095.

- uwzględniając wytyczne UE w sprawie przemocy wobec kobiet i dziewcząt oraz ich dyskryminacji, jak również wytyczne UE w sprawie dzieci i konfliktów zbrojnych,
- uwzględniając Konwencję ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania z dnia 10 grudnia 1984 r. oraz deklarację Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 3318 o ochronie kobiet i dzieci w sytuacjach kryzysowych i konfliktach zbrojnych z dnia 14 grudnia 1974 r., w szczególności jej pkt 4, który wzywa do przyjęcia skutecznych środków przeciw prześladowaniom, torturom, przemocy i poniżającemu traktowaniu kobiet,
- uwzględniając postanowienia instrumentów prawnych ONZ dotyczących praw człowieka, a w szczególności praw kobiet, takich jak Karta ONZ, Powszechna deklaracja praw człowieka, Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych oraz Międzynarodowy pakt praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych, Konwencja w sprawie zwalczania handlu ludźmi i eksploatacji prostytucji, Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (CEDAW) oraz fakultatywny protokół do niej, jak również Konwencja w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, a także Konwencja dotycząca statusu uchodźców z 1951 r.,
- uwzględniając inne instrumenty ONZ dotyczące przemocy wobec kobiet, takie jak deklaracja wiedeńska i program działań z dnia 25 czerwca 1993 r. przyjęty na Światowej Konferencji Praw Człowieka (A/CONF. 157/23) oraz deklaracja o likwidacji przemocy wobec kobiet z dnia 20 grudnia 1993 r. (A/RES/48/104),
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 12 grudnia 1997 r. zatytułowaną „Środki przeciwdziałania przestępczości i środki prawa karnego mające na celu eliminację przemocy wobec kobiet” (A/RES/52/86), rezolucję z dnia 18 grudnia 2002 r. zatytułowaną „Prace nad eliminacją przestępstw przeciw kobietom popełnianych w imię honoru” (A/RES/57/179) oraz rezolucję z dnia 22 grudnia 2003 r. zatytułowaną „Eliminacja przemocy domowej wobec kobiet” (A/RES/58/147),
- uwzględniając deklarację pekińską i platformę działania przyjętą podczas IV Światowej Konferencji na temat Kobiet w dniu 15 września 1995 r., a także rezolucje Parlamentu: z dnia 18 maja 2000 r. w sprawie skutków przyjęcia pekińskiej platformy działania¹, z dnia 10 marca 2005 r. w sprawie wniosków z IV Światowej Konferencji na temat Kobiet – platformy działania (Pekin + 10)², a także z 25 lutego 2010 r. w sprawie Pekinu +15 – Platformy działania ONZ na rzecz równości płci³,
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 19 grudnia 2006 r. zatytułowaną „Zintensyfikowanie wysiłków w celu wyeliminowania wszelkich form przemocy wobec kobiet” (A/RES/61/143) oraz rezolucje nr 1325 i 1820 Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa,
- uwzględniając Rzymski Statut Międzynarodowego Trybunału Karnego przyjęty w 1998 r., a w szczególności jego art. 7 i 8, które wymieniają gwałt, niewolnictwo seksualne, przymusową prostytucję, wymuszoną ciążę i przymusową sterylizację oraz jakiegokolwiek

---

¹ Dz.U. C 59 E z 23.2.2001, s. 258.

² Dz.U. C 320 E z 15.12.2005, s. 247.

³ Dz.U. C 348 E z 21.12.2010, s. 11.

inne formy przemocy seksualnej jako zbrodnie przeciwko ludzkości i zbrodnie wojenne oraz zrównują je z pewną formą tortur i poważną zbrodnią wojenną, niezależnie od tego, czy czyny te popełniane są w sposób systematyczny w trakcie konfliktów międzynarodowych lub wewnętrznych,

- uwzględniając art. 110 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że kobiety brały czynny udział w zrywach będących wyrazem żądań większej demokracji, większych praw i swobód w Afryce Północnej i na Bliskim Wschodzie,
- B. mając na uwadze, że reżimy panujące w Libii i Egipcie stosowały agresję seksualną jako element konfliktu w tych rewolucjach, wybierając na ofiary kobiety i w szczególności narażając je na ataki,
- C. mając na uwadze, że przemoc seksualna jest najwyraźniej stosowana jako sposób zastraszania i poniżania kobiet, również w obozach dla uchodźców, oraz mając na uwadze, że powstała próżnia władzy może prowadzić do ograniczenia praw kobiet i dziewcząt,
- D. mając na uwadze, że Libanka Iman al-Obeidi, która w hotelu w Trypolisie powiedziała dziennikarzom, że padła ofiarą zbiorowego gwałtu i seksualnego maltretowania przez żołnierzy, została w dniu 26 marca 2011 r. zatrzymana w nieznanym miejscu i że obecnie mężczyźni, których oskarża o gwałt, wytoczyli jej proces o zniesławienie,
- E. mając na uwadze, że w Egipcie protestujące kobiety mówią, że po zabranii z Placu Tahrir w dniu 9 marca 2011 r. były poddawane przez żołnierzy „testom dziewictwa” i że następnie stosowano wobec nich tortury i gwałt, a „testy dziewictwa” były przeprowadzane w obecności żołnierzy-mężczyzn i fotografowane; mając na uwadze, że niektóre Egipcjanki zostaną postawione przed sądami wojskowymi za negatywny wynik „testów dziewictwa”, a niektórym zagrożono postawieniem zarzutu uprawiania prostytucji,
- F. mając na uwadze, że zgodnie z konwencją genewską gwałty i niewolnictwo seksualne – jeżeli są częścią powszechnej i systematycznej praktyki – uznaje się za zbrodnie przeciwko ludzkości i zbrodnie wojenne, które powinny zostać osądzone przez Międzynarodowy Trybunał Karny; mając na uwadze, że gwałt – jeżeli dokonuje się go z zamiarem wyniszczenia całości lub części konkretnej grupy ludności – jest obecnie także uznawany za ludobójstwo; mając na uwadze, że UE powinna wspierać wysiłki zmierzające do położenia kresu bezkarności sprawców aktów przemocy seksualnej wobec kobiet i dzieci,
- G. mając na uwadze, że dowiedziono, iż konflikty zbrojne mają nieproporcjonalny i bezprecedensowy wpływ na kobiety; mając na uwadze, że należy wzmocnić rolę kobiet w budowaniu pokoju i zapobieganiu konfliktom, a także zapewnić lepszą ochronę kobiet i dzieci w regionach dotkniętych wojną i konfliktami dzięki uczestnictwu, zapobieganiu i ochronie,
- H. mając na uwadze, że wypełnienie zobowiązań zawartych w rezolucjach Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1820, 1888, 1889 i 1325 stanowi przedmiot wspólnego zainteresowania i wspólnej odpowiedzialności wszystkich państw członkowskich ONZ, czy to dotkniętych konfliktami, udzielających pomocy, czy innych; mając na uwadze, że w związku z tym należy zwrócić uwagę na przyjęcie w grudniu 2008 r. wytycznych UE w sprawie przemocy wobec kobiet i dziewcząt, a także wytycznych UE w sprawie dzieci i

konfliktów zbrojnych oraz zwalczania wszelkich form dyskryminacji wobec nich, które stanowiły wyraźny sygnał polityczny, że kwestie te mają dla Unii pierwszorzędne znaczenie,

1. wzywa Komisję i rządy państw członkowskich do wyrażenia zdecydowanego sprzeciwu wobec stosowania agresji seksualnej, zastraszania oraz wiktyimizacji kobiet w Libii i Egipcie;
2. stanowczo potępia poddawanie protestujących kobiet aresztowanych na Placu Tahrir „testom dziewictwa” przez egipską armię i uważa tę praktykę za niedopuszczalną i równoznaczną ze stosowaniem tortur; wzywa Najwyższą Radę Wojskową Egiptu do podjęcia natychmiastowych działań w celu powstrzymania tych uwłaczających praktyk i zadbania o wyraźne poinstruowanie wszystkich służb bezpieczeństwa i sił zbrojnych, że tortury i inne formy nękania, w tym zmuszanie do „testów dziewictwa”, nie mogą być tolerowane i zostaną dokładnie zbadane;
3. wzywa egipskie władze do podjęcia natychmiastowych kroków w celu powstrzymania stosowania tortur, zbadania wszystkich przypadków nadużyć wobec pokojowych demonstrantów i zaprzestania stawiania osób cywilnych przed trybunałami wojskowymi; jest szczególnie zaniepokojony raportami organizacji praw człowieka stwierdzającymi, że osoby nieletnie były aresztowane i skazywane przez trybunały wojskowe;
4. zaleca przeprowadzenie niezależnego dochodzenia, by pociągnąć do odpowiedzialności sprawców, ze szczególnym uwzględnieniem przestępstw w rozumieniu Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego popełnionych przez Muammara Kaddafiego; uważa, że osoby, którym dowiedziono dopuszczenia się takich czynów muszą zostać postawione przed wymiarem sprawiedliwości, a kobiety, które złożyły doniesienie o aktach molestowania muszą być chronione przed odwetem;
5. podkreśla, że każdy powinien mieć prawo do wyrażania poglądów na temat demokratycznej przyszłości swojego kraju, nie ryzykując zatrzymania, torturowania czy poniżającego i dyskryminującego traktowania;
6. uważa zdecydowanie, że przemiany zachodzące w Afryce Północnej i na Bliskim Wschodzie muszą przyczynić się do położenia kresu dyskryminacji kobiet i do ich pełnego uczestnictwa w życiu społecznym na równych warunkach z mężczyznami i zgodnie z Konwencją ONZ w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (CEDAW);
7. podkreśla ogólną konieczność zagwarantowania praw kobiet w nowych strukturach demokratycznych i prawnych tych społeczeństw;
8. podkreśla, że należy uznać rolę kobiet w tych rewolucjach i procesach demokratyzacji oraz uwypuklić napotykaną przez nie szczególne zagrożenia oraz konieczność wsparcia i obrony ich praw;
9. wzywa państwa członkowskie UE do aktywnego promowania w perspektywie długoterminowej – zarówno pod względem politycznym, jak i finansowym – pełnej realizacji rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325 oraz ustanowienia na szczeblu europejskim instytucji i mechanizmów kontroli przewidzianych w tej rezolucji, a także wzywa ONZ do zagwarantowania wdrożenia postanowień rezolucji na wszystkich szczeblach międzynarodowych;

10. podkreśla, że w działaniach prowadzonych w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa należy nadać nadrzędne znaczenie prawom człowieka jako integralnej części procesu demokratyzacji, a także podkreśla konieczność dzielenia się doświadczeniami UE w kwestii polityki równości i zwalczania przemocy na tle płciowym;
11. podkreśla potrzebę wdrożenia zasady równości mężczyzn i kobiet oraz wspierania specjalnych działań na rzecz stworzenia skutecznego i metodycznego podejścia do kwestii równości płci w krajach uczestniczących w europejskiej polityce sąsiedztwa; wzywa rządy i społeczeństwo obywatelskie do pogłębienia integracji społecznej kobiet, w tym walki z analfabetyzmem i promowania zatrudnienia i ich finansowej niezależności, tak by zapewnić im rzeczywistą obecność na wszystkich szczeblach; podkreśla, że równość musi stać się integralną częścią procesu demokratyzacji oraz, co więcej, kształcenie kobiet i dziewcząt, w tym poszerzanie wiedzy o przysługujących im prawach, powinno stać się priorytetem;
12. wzywa wiceprzewodniczącą/wysoką przedstawiciel, ESDZ i Komisję, by w programie rozmów z południowymi krajami ościennymi objętymi europejską polityką sąsiedztwa zawarły przede wszystkim takie priorytety polityczne UE, jak zniesienie kary śmierci, poszanowanie praw człowieka, w tym praw kobiet, oraz przestrzeganie podstawowych swobód, a także ratyfikację szeregu międzynarodowych instrumentów prawnych, w tym Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego i Konwencji dotyczącej statusu uchodźców z 1951 r.;
13. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji i wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii Europejskiej do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa.